

Bestuurlijke opdracht wijkuitvoeringsplan Vrachelen

Stap voor stap naar aardgasvrij

Inhoudsopgave

Bestuurlijke opdracht wijkuitvoeringsplan Vrachelen	
1. Inleiding	3
2. Aanleiding en voortraject.....	4
3. Maatschappelijk effect en resultaten	5
4. Aanpak en planning	6
5. Communicatie en participatie	10
6. Risico's.....	11
7. Samenhang beleid en (nieuwe) wetgeving	12

1. Inleiding

Eind 2021 heeft de Gemeente Oosterhout de Transitievisie Warmte vastgesteld. Hierin wordt de route naar een aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050 beschreven. Deze transitie gebeurt stapsgewijs, per wijk. Vrachelen is in deze visie aangewezen als een kansrijke wijk om deze overgang te maken. Dit gebeurt niet in één keer, maar stap voor stap.

Warmteoplossing

Om in 2050 volledig aardgasvrij te zijn, is het belangrijk dat voor elke wijk een plan op maat wordt gemaakt, afgestemd op de kenmerken van de buurt en het type woningen. Hoe eerder bewoners en andere betrokkenen weten wat de overgang naar aardgasvrij voor hen betekent, hoe beter ze zich hierop kunnen voorbereiden. Dit helpt om kosten te besparen en werkzaamheden efficiënt te combineren.

Bij het maken van het uitvoeringsplan wordt onderzocht welke warmteoplossing, een warmtenet, een warmtepomp of een combinatie van beide voor verschillende clusters in de wijk, het best past bij Vrachelen. Daarna wordt een plan gemaakt wat er nodig is om ervoor te zorgen dat in 2050 de wijk over is op aardgasvrije warmte.

Samen met Thuisvester, Enexis, ONE, bewoners en ondernemers

Het plan maken we niet alleen. We werken nauw samen met Thuisvester als eigenaar van veel woningen in de wijk en Enexis die bij een warmtepomp moet zorgen dat het elektriciteitsnet geschikt is. Daarnaast betrekken we de Oosterhout Nieuwe Energie (ONE), bewoners en ondernemers in wijk gedurende het maken van het plan, omdat zij uiteindelijk de overstap moeten maken.

Netcongestie

Een warmteoplossing is niet iets wat op zichzelf staat. Bij het bepalen en implementeren van een warmteoplossing moet rekening worden gehouden met andere ontwikkelingen. In Vrachelen maken al steeds meer bewoners gebruik van elektrische auto's, inductiekookplaten en zonnepanelen. Daarnaast zijn er al bewoners die overgestapt zijn op een (hybride) warmtepomp. Hierdoor zal de druk op het elektriciteitsnet al toenemen onafhankelijk van dit plan. Bij het opstellen van het wijkuitvoeringsplan (een uitvoeringsplan voor een specifieke wijk) is dit dan ook een belangrijk aandachtspunt. Daarbij betrekken we ook ontwikkelen zoals thuisbatterijen.

2. Aanleiding en voortraject

Een wijkuitvoeringsplan (WUP) is een verdere uitwerking en concretisering van de Transitievisie Warmte (TVW). Het wijkuitvoeringsplan bouwt voort op de kennis daaruit, gaat in meer detail in op warmteoplossingen en koppelt er concrete plannen aan. Een WUP is een belangrijk instrument om de landelijk vastgelegde doelstelling van aardgasvrij in 2050 te behalen. Door op tijd een plan te maken kunnen bewoners hierop inspelen en een overstap naar duurzame warmte op een voor hun zo gunstig mogelijk moment (stap voor stap) nemen. Het is daarbij zeer belangrijk om een WUP te maken samen met de bewoners en andere stakeholders. Deze zijn eerder meer op hoofdlijnen betrokken bij de TVW. Het proces rond een WUP geeft de mogelijkheid om ze op een concreter niveau te betrekken. Dit past ook bij de behoefte van veel bewoners om vooral op wijkniveau betrokken te worden. Deze participatie bij het plan zorgt voor een beter plan en meer draagvlak.

Waarom een wijkuitvoeringsplan

Een wijkuitvoeringsplan (WUP) is een plan voor hoe een specifieke wijk aardgasvrij of aardgasvrij-ready (geschikt voor een duurzaam alternatief voor warmte) wordt. Het wijkuitvoeringsplan is gebiedsgericht, focust zich op aardgasvrij en wordt samen met bewoners, interne en externe partijen vormgegeven. In dit plan staat welk duurzaam alternatief of welke duurzame alternatieven geschikt zijn voor de woningen in de wijk. Zo geeft het plan een handelingsperspectief voor bewoners en andere stakeholders. Welke alternatieven geschikt zijn, hangt af van technische en ruimtelijke haalbaarheid, beschikbaarheid van bronnen, maar ook de kosten, besparingen en manieren om de investering te kunnen financieren. Hierbij speelt ook de eerdergenoemde netcongestie een belangrijke rol. De voorkeursoplossing hoeft niet voor iedereen of elk deel van de wijk hetzelfde te zijn. Bewoners kunnen er ook altijd voor kiezen om op een andere, gelijkwaardige manier aardgasvrij te worden. Daarnaast staat in het plan de ambitie voor het tempo waarin de wijk aardgasvrij wordt met daarbij alle acties die de gemeente en partners (zoals netbeheerder en woningcorporatie) (moeten) nemen om deze ambitie waar te maken.

Waarom Vrachelen

We hebben Vrachelen als startwijk aangewezen om drie redenen. Ten eerste is de wijk redelijk nieuw (de meeste woningen zijn na 1996 gebouwd) en daarom zijn de woningen al goed geïsoleerd. De stap naar aardgasvrije warmte is daarom relatief klein. Ten tweede is uit onderzoek gebleken dat er in het noorden van Vrachelen kansen zijn voor een warmtenet. Een warmtenet aanleggen kost tijd en daarom is het belangrijk om dit zo vroeg mogelijk te onderzoeken. Ten derde merken we dat veel bewoners al stappen zetten. We willen voorkomen dat zulke keuzes de mogelijkheid voor andere inwoners wegnemen om zich bijvoorbeeld op een later moment aan te sluiten bij een warmtenet.

3. Maatschappelijk effect en resultaten

De overstap naar aardgasvrije warmte levert een bijdrage aan de reductie van de uitstoot van broeikasgassen en daarmee een bijdrage aan de duurzaamheid. Daarnaast zorgt het terugbrengen van het gebruik van aardgas voor minder afhankelijkheid van andere landen voor de energievoorziening. Zeker nu ervoor is gekozen om de gaswinning in Groningen te beperken. Het resultaat van het uitvoeringsplan is dat het beleid om ervoor te zorgen dat er energie wordt bespaard en dat er duurzamere energie wordt gebruikt, verder wordt uitgewerkt en geconcretiseerd, zodat dit leidt tot concrete uitvoeringsstappen richting aardgasvrij, geeft inzicht aan bewoners en stakeholders over de verduurzamingsstappen die ze kunnen nemen en biedt ze handelingsperspectief. Door dit uitvoeringsplan op het niveau van een wijk te maken sluiten we ook aan bij het bestuursakkoord. Hierin staat: “Vanuit hetzelfde belang van draagvlak wordt de warmtetransitie op het niveau van wijken, buurten en kerkdorpen altijd samen met de bewoners vormgegeven. Om deze ingewikkelde operatie tot een goed einde te brengen, is maatwerk noodzakelijk: de ene wijk zal om een andere aanpak vragen dan de andere.”

Resultaat

Het resultaat van het wijkuitvoeringsplan is:

- Handelingsperspectief voor bewoners en stakeholders: inzicht in hoe en wanneer men aardgasvrij kan worden
- Integrale aanpak met aandacht voor netcongestie en keuze voor maatschappelijk meest wenselijke optie.
- Door bovenstaande punten een daling van het aardgasverbruik en het aantal aardgasaansluitingen in Vrachelen tegen zo laag mogelijk kosten voor samenleving, gebouweigenaren en gebruikers/bewoners van gebouwen.

Bijkomende maatschappelijke effecten

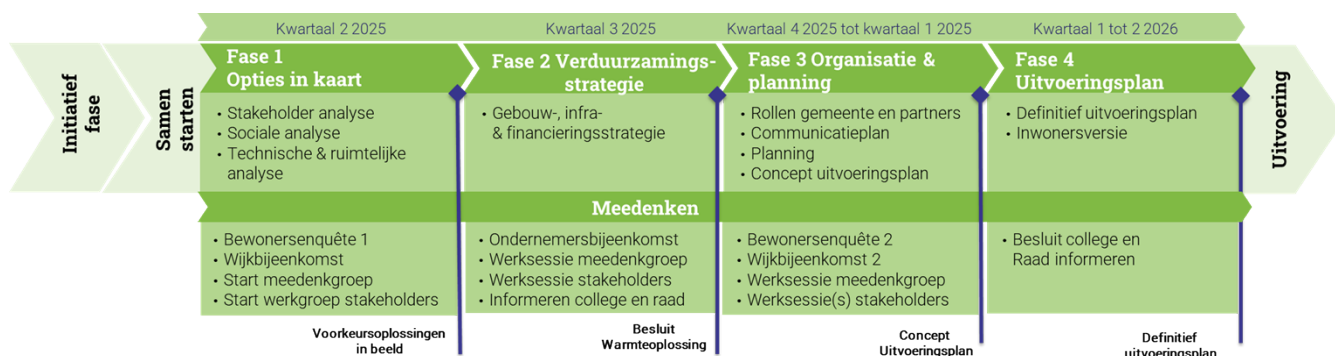
Naast de duurzaamheidsresultaten zijn er ook bijkomende maatschappelijke effecten. De overstap naar duurzame warmte heeft ruimtelijke impact. Deze is afhankelijk van de warmteoplossing. Bij warmtepompen zullen er buitenunits komen en zal het elektranet mogelijk verder moeten worden verzwaaard. Bij een warmtenet zal de ruimtelijke impact deels in de ondergrond zijn waar leidingen zullen komen. Daarnaast zal er voor de infrastructuur en productie van de warmte ook ruimtelijke impact zijn boven de grond.

Naast de ruimtelijke impact zijn er ook financiële effecten. Voor de overstap naar aardgasvrije warmte is bijna altijd een investering nodig van de gebouweigenaar. Tegenover deze investering staat een besparing op energiekosten.

4. Aanpak en planning

Planning en fasering

De planning is dat het wijkuitvoeringsplan voor Vrachelen halverwege 2026 af is. Hiervoor worden de volgende fases doorlopen en activiteiten uitgevoerd. We zitten nu in de initiatiefase waaronder deze bestuurlijke opdracht en de bespreking daarvan met het college valt. Na vaststelling van de bestuurlijke opdracht informeren we de raad via een informatiebrief. Hieronder de stappen die we nemen na akkoord op deze bestuurlijke opdracht.

Samen starten

In de opstartfase maken we afspraken met de interne organisatie en stakeholders. We stellen een **werkgroep van stakeholders** samen met Thuisvester en Enexis, en relevante afdelingen/collega's binnen de gemeente, zoals de wijkmakelaar en ruimtelijke ordening. De werkgroep zal gedurende het traject in vier werksessies betrokken worden. Actieve bewoners kunnen meedenken via de **meedenkgroep**.

Stap 1 - Opties in kaart: inventariseren en vergelijken

We starten met een brede analyse van de wijk: sociaal, technische en ruimtelijk.

Sociale analyse

Een belangrijk onderdeel van de sociale analyse is de stakeholderanalyse. De stakeholderanalyse vullen we aan met een sociaaleconomische analyse van de buurt en informatie uit interviews met belangrijke stakeholders, waaronder met Enexis om goed inzicht te krijgen in de netcongestie. In deze fase zetten we ook een **startenquête** uit in de wijk en wordt de participatie opgestart (zie "betrekken inwoners en bewoners").

Technische en ruimtelijke analyse

We brengen de gebouwen en warmtebronnen voor de hele wijk in kaart (energielabel, bouwjaar, warmtevraag, etc.). Voor verschillende clusters binnen Vrachelen voeren we een uitgebreidere technisch-economische analyse uit, om de kansrijkheid van het warmtenet scherp te krijgen. We vergelijken de technieken op investeringen, nationale kosten, eindgebruikerskosten, CO₂-uitstoot en elektrische vermogensvraag. We nemen ook de koeltevraag mee en de impact die deze heeft op de kosten en de elektriciteitsvraag. Naast de mogelijkheden op gebouwniveau worden ook de kansen op gebiedsniveau onderzocht, zoals de inzet van buurtbatterijen, de mogelijke realisatie van een warmtenet in Vrachelen-Noord en de bijbehorende voorzieningen

Communicatie- en participatie

Enquête 1

Het doel van deze enquête is om een beter beeld te krijgen van de voorkeuren, zorgen en verwachtingen van bewoners met betrekking tot de warmtetransitie. De opgehaalde informatie wordt gebruikt als input voor het opstellen van het afwegingskader voor de uiteindelijke warmteoplossing. Daarnaast wordt ook technische informatie verzameld, zodat er een vollediger beeld ontstaat van de huidige situatie en de mogelijkheden per woning.

Wijkbijeenkomst 1

Tijdens deze bijeenkomst worden bewoners geïnformeerd over het proces van het wijkuitvoeringsplan, de beschikbare technische opties en de stand van zaken. Ook worden de uitkomsten van de eerste enquête gepresenteerd. Tegelijkertijd wordt aanvullende informatie opgehaald die nodig is voor het verder vormgeven van het afwegingskader.

Meedenkgroep (actieve bewoners)

In samenwerking met de meedenkgroep worden verdiepende gesprekken gevoerd om aanvullende informatie en perspectieven op te halen die bijdragen aan de ontwikkeling van het afwegingskader.

College- en raad

In deze fase wordt het college betrokken via een collegevoorstel. Aansluitend wordt de gemeenteraad geïnformeerd met een raadsinformatiebrief.

Stap 2 - Verduurzamingsstrategie

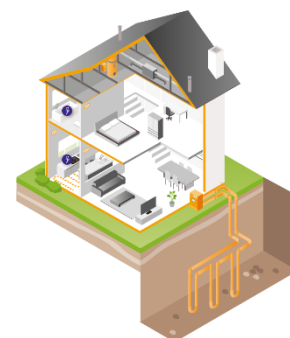
Selecteren van oplossing

In nauwe afstemming met bewoners (meedenkgroep) en stakeholders (werkgroep) worden op basis van resultaten uit de vorige stappen en aan de hand van een breed afwegingskader, de technieken vergeleken en geselecteerd (denk hierbij niet alleen aan kosten, maar ook ruimtelijke impact, overlast door werkzaamheden, mogelijke geluidsoverlast en keuzevrijheid). We laten zien welke maatregelen in de woning nodig zijn en wat de kosten zijn. Op basis van het afwegingskader en de technische en sociale analyses wordt in gezamenlijkheid een weloverwogen keuze gemaakt voor de verduurzamingsstrategie. Deze toetsen we bij het college. In deze fase informeren we ook de raad over de voortgang van het project.

Uitwerken oplossing op gebouwniveau

Voor de gekozen oplossingen werken wij onderstaande punten uit:

1. Welke maatregelen er nodig zijn in gebouwen en woningen, zoals installaties, isolatiemaatregelen en kierdichting (waarbij we rekening houden met de resultaten van de lekchecks). Daarnaast kijken we naar welk tempo er mogelijk en nodig is voor het verzwaren van het elektriciteitsnetwerk.
2. Wat de kosten zijn. Zowel voor de eigenaar als de gebruiker van het gebouw/ de woning en zowel eenmalig (investering) als terugkerend (energielasten, vastrecht). Hiervoor gebruiken we onze Gebouwtool.
3. Voor particuliere eigenaren zetten we de mogelijkheden om de investering te financieren en de aanwezige subsidies op een rij. Samen met de gemeente kijken we daarbij naar aanvullende financieringsmogelijkheden waarin zij kan helpen, bijvoorbeeld de baatbelasting (gebouwgebonden financiering).

Dit werken we uit in begrijpelijke bewonersbrochures, voor elke woningtype dat veel in de wijk voorkomt.

Communicatie- en participatie

Ondernemersbijeenkomst

Betrokkenheid van ondernemers en organisaties vindt plaats middels een informatiebijeenkomst en gerichte interviews.

Meedenkgroep 2 (actieve bewoners)

In samenwerking met de meedenkgroep worden verdiepende gesprekken gevoerd om aanvullende inzichten op te halen. De focus ligt op het achterhalen van belemmeringen en stimulansen die bewoners ervaren bij het zetten van stappen richting verduurzaming.

College- en raad

In deze fase wordt het college geïnformeerd via een collegevoorstel. De gemeenteraad wordt geïnformeerd via een raadsinformatiebijeenkomst.

Stap 3 - Organisatie en planning

In deze stap stellen we – in nauwe samenwerking met werkgroep en meedenkgroep – de uitvoeringsorganisatie samen en bepalen we het programma met mijlpalenplanning tot en met realisatie van een aardgasvrije wijk. Dit programma verschilt sterk per gekozen oplossing. Wordt een warmtenet interessant, dan is de oprichting van een warmtebedrijf (door professionele partners, provincie, gemeente en/of energiecoöperatie) van belang. Voor het deel van de wijk dat individuele oplossingen krijgt, staat het aanbod aan bewoners centraal. Denk aan energieadvies, collectieve inkoop en hulp bij financiering. We hebben daarbij oog voor de verschillende doelgroepen in de wijk.

Centraal staat ook de communicatie- en participatie-aanpak tijdens de uitvoering. Hiervoor werken we – met input uit de werkgroep, meedenkgroep en een tweede enquête – een communicatieplan uit.

In deze stap bespreken we daarnaast samen met de werkgroep eventuele risico's en passende beheersmaatregelen. Ook leggen we samen vast hoe en wat we gaan monitoren en welke evaluatiemomenten er zijn. De plannen voor de eerste 5 jaar landen in een concreet actieplan met planning.

Communicatie- en participatie

Enquête-2

Deze tweede enquête richt zich op het ophalen van informatie over de ondersteuningsbehoefte van bewoners bij het nemen van stappen richting aardgasvrij wonen. Denk hierbij aan financiële ondersteuning en informatievoorziening. De uitkomsten vormen input voor een passend en uitvoerbaar actieplan als onderdeel van het wijkuitvoeringsplan.

Wijkbijeenkomst-2

De tweede wijkbijeenkomst heeft een tweeledig doel: enerzijds het ophalen van informatie voor het opstellen van het actieplan, anderzijds het bieden van handelingsperspectief aan bewoners via een informatiemarkt. Dit handelingsperspectief is met name toepasbaar bij individuele maatregelen; bij collectieve oplossingen zoals een warmtenet zijn eerst aanvullende onderzoeken nodig.

Meedenkgroep-3

In deze fase worden, opnieuw in samenwerking met de meedenkgroep (actieve bewoners), verdiepende gesprekken gevoerd gericht op het concretiseren van wat nodig is voor een effectief en uitvoerbaar actieplan.

Stap 4 - Wijkuitvoeringsplan

We stellen een wijkuitvoeringsplan op.

Het wijkuitvoeringsplan wordt ter besluitvorming voorgelegd aan het college van B&W.

Vervolgens wordt de raad geïnformeerd.

5. Communicatie en participatie

Betrekken college en raad

College en raad worden op de volgende wijze geïnformeerd:

- Via deze bestuurlijke opdracht en collegespecial informeren we het college. Hierop volgend informeren we de gemeenteraad via een informatiebrief.
- Aan het einde van fase 2 informeren we het college via een collegespecial en de gemeenteraad via een informatiebijeenkomst.
- Bij vaststelling van het wijkuitvoeringsplan organiseren we een informatiesessie voor het college en na vaststelling informeren we de gemeenteraad.

Betrekken stakeholders en bewoners

Bewoners en andere stakeholders worden tijdens het hele proces betrokken (zie ook schema boven). Onder andere op de volgende manieren

- Woningcorporatie Thuisvester en netbeheerder Enexis nemen deel in een stakeholderwerkgroep en spreken we in interviews en verdere gesprekken.
- Bewoners worden gedurende het hele proces betrokken. We voorzien in ieder geval twee enquêtes, twee bewonersbijeenkomsten en een meedenkgroep (of meerdere meedenkgroepen wanneer in verschillende clusters verschillende voorkeursoplossingen kansrijk blijken)
- Ondernemers en organisaties worden via een informatiebijeenkomst en interviews betrokken.
- Gedurende het proces betrekken we daarnaast Oosterhout Nieuwe Energie via gesprekken en eventueel (incidenteel) aansluiten bij de stakeholderswerkgroep.

Integraliteit

De integraliteit van het wijkuitvoeringsplan wordt gewaarborgd via de werkgroep waaraan verschillende relevante afdelingen deelnemen. Zo zorgen we onder andere voor afstemming met andere (ruimtelijke) ontwikkelingen in de wijk.

6. Risico's

Risico	Hoe voorkomen en/of mee omgaan?
Meer weerstand in de wijk dan verwacht	De overgang naar aardgasvrij roept in elke wijk zowel enthousiasme als weerstand op. Door eerlijk te communiceren en zorgen van mensen serieus te nemen, verminderen we weerstand. Ons projectteam heeft veel ervaring met omgaan met weerstand. Als het nodig blijkt, passen we de communicatiemiddelen of tone-of-voice aan. Ook mobiliseren we ambassadeurs in de wijk: vaak wekken enthousiaste burens meer vertrouwen dan instanties.
Onvoldoende deelname participatieproces en/of slecht bereiken bepaalde doelgroepen	Door een mix van middelen in te zetten (digitaal, papier, persoonlijk contact) spreken we verschillende doelgroepen aan. Hoewel het normaal is dat slechts een deel van de wijk interesse heeft om te participeren, is ons doel dat iedereen die mee <i>wil</i> denken, de kans heeft. Als blijkt dat bepaalde groepen in de wijk onvoldoende worden bereikt, spelen we daarop in met extra communicatieroutes, bijvoorbeeld door gebruik te maken van bestaande wijkstructuren. We doen dat in nauw contact met de wijkmakelaar.
Onvoldoende basis om tot een keuze voor de warmte-oplossing te komen voor Vrachelen-Noord.	Als de technische analyse geen duidelijke voorkeur geeft, óf als uit het participatieproces geen draagvlak voor de voorkeursoplossing blijkt, kan het lastig zijn een besluit te nemen. In dat geval brengen we in beeld welke stappen en informatie nodig zijn om wel met vertrouwen een besluit te kunnen nemen.
Onvoldoende draagvlak bij bestuur of in de gemeenteraad	Door raad en college al tijdens het proces op de hoogte te houden, komt niemand voor verrassingen te staan. Ook het uitgebreide participatieproces met stakeholders en bewoners, draagt bij aan het politieke draagvlak. Wij houden, aanvullend op de uitvraag, ruimte voor een extra overleg met bestuurders voor eventuele vragen.
Wisselend landelijk beleid	Door samenwerking met een adviesbureau met projecten bij NPLW en ministerie van Klimaat en Groene Groei, is er goed zicht op de hoogte van recente ontwikkeling in beleid, wetgeving en subsidies. We verwachten mogelijk wel weerstand door zorgen over veranderingen in landelijk beleid naar aanleiding van het afschaffen van de salderingsregeling. In het plan zullen we hier aandacht aan besteden en ingaan op hoe we hierop in zullen spelen.

7. Samenhang beleid en (nieuwe) wetgeving

Het wijkuitvoeringsplan volgens het Klimaatakkoord

In het Klimaatakkoord wordt aangegeven dat er voor een wijkgerichte aanpak is gekozen voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Het idee is dat burens hierbij met elkaar optrekken met de lokale overheid: "Samen met bewoners en gebouweigenaren zal in een zorgvuldig proces een afweging moeten worden gemaakt wat per wijk de beste oplossing is, als huizen niet langer met de traditionele cv-ketel worden verwarmd. Gezamenlijk de juiste afwegingen maken, gezamenlijk de mogelijke ingrepen in de wijk en in de huizen organiseren -voor het gemak en de kosten - en misschien zelfs gezamenlijk de nieuwe (aard)warmtebron of zonnepanelencentrale bezitten.

" Volgens het Klimaatakkoord bevat het wijkuitvoeringsplan de uitvoering op wijkniveau en wordt hierin besloten over de alternatieve energie infrastructuur van een wijk. "Daarbij is het een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de partijen dat dit een reëel, betaalbaar alternatief moet zijn voor eigenaren en bewoners." Dit biedt het kader waarbinnen gebouweigenaren, netbeheerders, warmtebedrijven, gemeenten, aanbieders van verduurzamingspakketten en andere partijen investeringsbeslissingen nemen. Om te komen tot het wijkuitvoeringsplan op wijkniveau heeft een gemeente ongeveer 1,5 jaar nodig

De Oosterhoutse Transitievisie Warmte en het warmteprogramma

In het Klimaatakkoord van 2019 is vastgelegd dat alle gemeenten uiterlijk in 2021 een Transitievisie Warmte (TVW) moeten opstellen. In deze visie geven gemeenten aan op welk moment zij welke wijken of buurten willen afkoppelen van het aardgas, en hoe zij de overstap maken naar duurzame alternatieven voor verwarming, koken en warmwatervoorziening. Daarbij gaat het zowel om energiebesparing, bijvoorbeeld door isolatie, als om het gebruik van andere warmtebronnen. Het uiteindelijke doel is dat alle bestaande woningen in Nederland in 2050 aardgasvrij zijn. Voor 2030 is het tussendoel dat 20% van de bestaande woningvoorraad aardgasvrij of aardgasvrij-ready is. In Oosterhout betekent dit dat er vóór 2030 ongeveer 5000 bestaande woningen moeten worden aangepast. Nieuwbouwwoningen die vanaf 2020 al zonder gasaansluiting worden gebouwd, tellen hierbij niet mee.

Met ingang van de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) wijzigt de Omgevingswet en verandert de naam transitievisie warmte in warmteprogramma. Het is de bedoeling dat het warmteprogramma voor eind 2026 door B&W wordt vastgesteld.

Routekaart Duurzaamheid 2025-2028

In de in januari vastgestelde routekaart duurzaamheid zijn doelen opgesteld voor de gebouwde omgeving. Hierin is onder andere vastgelegd dat er voor 2028, 4 wijkuitvoeringsplannen opgesteld en in uitvoering moeten zijn.

Omgevingswet en Wet gemeentelijke instrumenten Warmtetransitie (WgiW)

Een (wijk)uitvoeringsplan is een vrijwillig programma binnen de omgevingswet. Er zijn geen specifieke vormeisen. Participatie is wel verplicht, maar vormvrij. De bevoegdheid voor het vaststellen van een (wijk)uitvoeringsplan ligt bij college van B&W. Hiermee leg je als gemeente bepaalde afspraken, eventueel samen met uitvoeringspartners, vast. Het plan is zelfbindend. Voor bewoners volgen hier geen verplichtingen uit.

De Wet gemeentelijke instrumenten Warmtetransitie wijzigt (waarschijnlijk) per 1 januari 2026 de omgevingswet, waar het nu mogelijk is (maar niet verplicht) dat het wijkuitvoeringsplan aanleiding geeft tot het vaststellen van een einddatum voor aardgas in

een wijk. Dit vereist een wijziging van het omgevingsplan, een bevoegdheid die bij de gemeenteraad ligt, en leidt tot verplichtingen voor bewoners.

Wet collectieve warmtevoorziening (WCW)

De Wet Collectieve Warmte ligt momenteel bij de Tweede Kamer. Besluitvorming hierover wordt verwacht in de nabije toekomst, met de verwachting dat de wet op 1 januari 2026 ingaat. Deze wet is met name relevant voor gebieden zoals Vrachelen, waar een warmtenet mogelijk wordt aangelegd. De wet introduceert belangrijke wijzigingen, waaronder de eis dat warmtenetten met meer dan 1500 aansluitingen, voor minstens 50% in publieke handen moeten zijn, met uitzondering van netten die in eigendom zijn van bewonerscoöperaties. Daarnaast zullen in de toekomst de maximumtarieven voor warmtenetten niet meer worden gebaseerd op de prijs van aardgas (het 'niet meer dan anders'-principe), maar op basis van de werkelijke kostprijs, volgens het 'kostprijs plus'-principe.